

[J. Oskar Andersen.]

forsamling“. Det er i fuld Overensstemmelse med, hvad der er sket alle Vegne i moderne Tid, hvor man har truffet en Ordning af Forholdet mellem Stat og Kirke, idet man har forstaaet, at de Forsamlinger, der er valgt paa den ukonfessionelle Basis, som ogsaa vor Rigsdag er valgt paa, ikke egner sig til at behandle Kirkens indre Forhold. Det passer sig ikke, om jeg saa maa sige; man har en uvilkaarlig Følelse af, at Drøftelse af Daabsritualer, Lærespørgsmaal el. lign. hører andre Steder hjemme: lad Kirkens egne Repræsentanter slaas om dette, som de er Brødre til, men her passer det sig ikke at behandle det.

Enhver vil kunne forstaa, at naar dette var, hvad det konservative Parti sluttede sig til for det første Punkts Vedkommende, maa det være en Skuffelse, naar man ser, at der ikke er kommet mere ud af det, end der er anført i Bemærkningerne Side 63 i Betænkningen, hvor der staar: „Der er Enighed om mellem de tre Partier, at Lovgivning med Hensyn til Folkekirken forfatningsmæssige Stilling ikke bør ske, uden at Lejlighed er givet de bestaaende kirkelige Organer til at udtale sig om en saadan Lovgivning.“ „Udtale sig“ er jo ikke ganske det samme som det, at Kirkens Repræsentanter giver Samtykke eller Tilslutning til det. Dertil kommer, at det efter min Mening er en sørgelig Ændring, at man i Stedet for denne repræsentative Forsamling har Udtrykket „kirkelige Organer“, hvad der kun kan forstaaes som Menighedsraadene, og det vil med andre Ord sige en spredt Fægtning hele Landet over i de enkelte Sogne, noget vi netop lige siden 1903 har ønsket at komme bort fra og erstattet med et Organ — ogsaa ved Bispevalg og den Slags Begivenheder —, som var valgt paa denne Basis ganske vist, men som dog havde Lejlighed til at forhandle Sagerne og staa som et fælles Udtryk for Kirken.

Jeg synes altsaa, at det er en temmelig uheldig Formulering, og jeg er glad ved at høre navnlig fra mit Partis Formand, at der er Mulighed for, at man kan naa til videre Forhandlinger paa dette Punkt. Jeg ved, at mange danske Vælgere staar bag mig i den Opfattelse, at dette Spørgsmaal var det godt at faa ordnet nu.

Det andet Spørgsmaal er for mig meget vigtigt, men ganske vist ikke saa vigtigt som det første, idet jeg mener, at det økonomiske alligevel kommer i anden Række, naar vi behandler Kirkens Forhold. Det drejer sig om et Ønske fra min Side og fra mit Partis Side om Sikring af de til

Folkekirken henlagte Midler og Indtægter, saaledes at de ikke maa formindskes; det staar Side 39. Det er i Betænkningen Side 65 blevet til, at:

„Paa given Foranledning er det desuden udtalt fra alle Sider, at de Midler og Indtægter, der er tillagt Folkekirken, ikke tænkes formindsket, medmindre saadant ved Lovgivning om Folkekirkens Forhold maatte blive bestemt.“

Det forekommer mig at være en meget ringe Indrømmelse, der er givet Kirken paa det økonomiske Omraade. Det er jo ganske givet, at Lovgivningen altid har kunnet gribe ind. At man altsaa vedblivende kun skal kunne gribe ind ved Lovgivning, synes mig at være en meget ringe Indrømmelse.

Det, jeg havde ønsket, var, at det gamle Stridsspørgsmaal, hvad der forstaaes ved „Understøttelse af Kirken“ i § 3 i Grundloven, blev klarere. I 1849 tænkte man absolut ikke paa de kirkelige Midler, de var rigelige og kunde i enhver Henseende være Basis for Kirkens Drift, om man vil bruge det Udtryk. Da det første repræsentative kirkelige Udvalg var nedsat i 1903, kunde Professor Westergaard som den sagskyndige hævde, at Folkekirkens Midler var saadan beskafte, at Folkekirkens Økonomi kunde hvile i sig selv. Alle de Forslag, der dengang var fremme vedrørende det økonomiske, havde dette til Forudsætning. Nu hørte vi forleden Dag den højtærede Kirkeminister udtale sig om det økonomiske Spørgsmaal for Kirkens Vedkommende i Menighedskonventet af 1891, tror jeg. Den højtærede Minister sagde, at Kirkens Drift beror paa en Indtægt af 26 Mill. Kr. Det bruges der aarlig for at holde Kirken i den Drift, den nu er i. Af disse 26 Mill. Kr. kommer kun 6 Mill. Kr. fra de Midler, der fra gammel Tid er henlagt til Kirken; ca. 3 Mill. Kr. er opført paa Finansloven som en Slags Statsbidrag, og Resten maa skaffes ad anden Vej paa Grund af den uheldige Tiendeafløsning, den daarlige Offerafløsning, det for Kirken elendige Salg af Præstegaardsjorderne, og hvad dertil hører. I den korte Aarrække, der er gaaet fra 1903, hvor man kunde tænke sig, at Kirken kunde hvile helt paa disse Indtægter, er det nu gaaet saadan, at af 26 Mill. Kr. er kun 6 Mill. Kr. Renteindtægt af Kirkens Midler.

I det store og hele ønsker man dog her i Landet at opretholde Folkekirken, saaledes at den kan betjene alle, der ønsker at betjenes af den, at den altsaa virkelig kan virke som Folkekirke, og man kan opretholde Barnedaaben, saadan som man har gjort